

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar
na tradicionalni vseslovenski slovesnosti ob srečanju nekdanjih taboriščnikov,
izgancev in ukradenih otrok ter njihovih svojcev**

Portorož, 27. september 2026, ob 11.00

*Spoštovane nekdanje taboriščnice in taboriščniki, izganke in izgnanci ter ukradeni otroci,
spoštovani svojci žrtev vojnega nasilja,
spoštovana poslanca ter cenjena senatorka,
spoštovani organizatorji, predstavniki veteranskih in zamejskih organizacij,
cenjeni vsi zbrani.*

Spominskega srečanja nekdanjih taboriščnic in taboriščnikov, izgnank in izgancev ter ukradenih otrok, se udeležim vsako leto. Tako sem se z vsem srcem odločila takoj ob nastopu funkcije. Ta odločitev je bila zame preprosta, saj izhaja iz mojega globokega spoštovanja, hvaležnosti in ponižnosti do trpljenja in grozot, ki ste jih danes prisotni ter svojci žrtev in številni drugi preživeli v času fašizma in nacizma. Življenjske zgodbe in sporočila vseh, ki so se uprli nasilju in okupatorju, so dragocena dediščina našega naroda. So sporočilo poguma, vztrajnosti in neomajne vere v človekovo dostojanstvo, pravice in svobodo, zato morajo ostati živa in brezčasna.

Da lahko svojo domovino v vsej njeni razsežnosti zares razumemo in jo imamo iskreno radi, moramo poznati dejstva in negovati spomin na celotno dolgo in zahtevno zgodovino njenega nastajanja vse do naše državnosti. Skupno vodilo celotnemu narodnemu prizadevanju skozi stoletja je bilo izbojevati svobodo ter pravico do lastnega jezika, kulture in identitete.

Zgodovinska dejstva nas vedno znova učijo, da tektonske premike ustvarjajo ljudje s srcem, povezanostjo, vztrajnostjo, pogumom in odločnostjo. Zaradi njihovih žrtev, izgubljenih življenj in trpljenja je naša dolžnost, da svojo državnost razumemo tudi kot pridobitev skupnih hotenj, izpolnitev sanj in uresničitev prizadevanj številnih generacij. Zato imamo veliko odgovornost, da zagotovimo, da sporočila žrtev, taboriščnic in taboriščnikov, izgnank in izgnancev, ukradenih otrok ter drugih trpečih ne zabriše čas. Ne smemo dovoliti, da se pozabi na grozodejstva, razčlovečenje, teptanje dostojanstva, uničevanje skupnosti, vezi in življenj. Tudi zato sem danes tukaj z vami – ker trdno verjamem, da zgodbe, ki ste jih doživeli vi, vaši predniki, svojci ali znanci nosijo sporočila temeljnih civilizacijskih vrednot, ki morajo biti zapisana v večnosti.

Spoštovane in spoštovani.

Pisatelj Boris Pahor je na podlagi lastne težke izkušnje povedal, da je »*najhujše, kar so počeli v taborišču, to, da so človeka pripravili, da postane žival*« in da je »*plemeniti upor proti krivični stvarnosti največ, kar lahko prispevamo za rešitev človeškega dostojanstva*«. Vaše življenje, vaš odpor in vaša pričevanja so dokaz, da se je treba vedno znova zoperstaviti sovraštvu, razčlovečenju in nasilju ter tudi v najtemnejših časih ohraniti človeško dostojanstvo, pripadnost in vero v svobodno odločanje.

Spoštovane nekdanje taboriščnice in taboriščniki, izgnanke in izgnanci, ukradeni otroci, druge žrtve vojnega nasilja ter svojci in organizatorji.

V imenu Republike Slovenije se vam zahvaljujem, ker predajate jasno in dragoceno sporočilo prihodnjim generacijam: človeku lahko odvzamejo dom, svobodo in premoženje, ne morejo pa mu odvzeti tistega bistvenega, kar nosi v srcu in duši – njegovega dostojanstva, spomina, identitete in zavesti o tem, kdo je in komu pripada. Vaša življenja in pričevanja nas učijo, da dom nosimo s seboj – v jeziku, spominu, kulturi, vrednotah in pripadnosti. Slovenstva preprosto ni mogoče izgnati, prepovedati ali izbrisati. To ste z dejanji poguma in upora dokazali v najtemnejših časih svetovne zgodovine.

Iskrena hvala in naj ne bo nikoli pozabljeno.